

**Stockholms
stad**

**Enheten för utveckling och
förebyggande arbete**

Tjänsteutlåtande

Dnr: HÄ 2023/643

2024-02-19

Handläggare
Maria Nord Berge
Telefon: 08-508 23 527

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2024-03-21

Verksamhetsberättelse 2023

Enheten för utveckling och förebyggande arbete

**Enheten för utveckling och
förebyggande arbete**

08-508 23 527

start.stockholm

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	7
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	7
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	7
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	17
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	19
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	21
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	24
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	26
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	26
Uppföljning av ekonomi	29
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget	29
Investeringar	30
Medel för lokaländamål	30
Övrigt	30
Systematiskt kvalitetsarbete	30
Redovisning av synpunkter och klagomål	31
Övrigt	32

Sammanfattande analys

Enhetens mål att erbjuda aktiviteter samt stöd och service som stärker hälsan och ökar välbefinnandet samt målet att stärka äldreomsorgens förebyggande arbete genom utvecklingsarbete uppfylls helt. Enhetens övriga mål har också uppfyllts helt genom att enheten: erbjudit olika kulturaktiviteter, minskat klimatpåverkan, följt ekonomin kontinuerligt och det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Enheten har erbjudit Äldreomsorgens enheter och andra personalgrupper inom stadsdelen utvecklingsinsatser som råd, stöd, information och utbildningar. Vidare har föreläsningar getts vid Äldreomsorgsdagarna av enhetens medarbetare. Därutöver har stöd getts till äldreomsorgens enheter genom hantering av vissa bidragsmedel. Genom de riktade insatser, direkta och indirekta, har de olika hälsofrämjande insatserna gett möjlighet för personal att stärka seniorernas och anhörigas välbefinnande och självständighet.

De hälsofrämjande sociala-, fysiska- och kulturella aktiviteter som erbjudits är välbesökta, uppskattade och upplevs av seniorerna ge ett ökat välbefinnande på olika sätt. Över 28 000 besökstillfällen för aktiviteter har enheten haft under året. All samvaro och gemenskap i aktiviteterna är viktigt för att kunna minska den ofrivilliga ensamheten. En viktig del i det hälsofrämjande arbetet är också att seniorerna får med sig erfarenheter och kunskaper som de tar med sig efter aktivitet för att fortsätta ha en så bra hälsa som möjligt. Enhetens stöd och service som erbjudits ger möjlighet till välbefinnande, självständighet och ökad delaktighet till både seniorer och anhöriga.

Enhetens aktiviteter innehåller en bred för att vara tilltalande för så många seniorer som möjligt. I den fysiska träningen ingår olika gympapass och träning på gym men även andra former av träning som MediYoga, Qigong, MjukaMoves och Mindfulness (både plats och digitalt). Nu finns också aktiviteterna artros- respektive balansträning. Må-bra-föreläsningar och må-bra-grupper har utvecklas till min-hälsa kurser och Hälsohäng en gång per månad där seniorerna har erbjudits ökad kunskap och medvetenhet om vad som kan leda till en hållbar hälsa. I de existentiella samtalsgrupperna har seniorerna utvecklats av sina livstankar som har upplevts som stärkande för självkänslan och en möjlighet ett bryta isolering. Shared Reading är en form av samtal utifrån litteratur som ger seniorerna en intellektuell stimulans och en känsla av sammanhang och gemenskap. För att minska ensamheten finns nu fler olika socialt riktade aktiviteter som bland annat seniorhäng, lunchträff och pratcafé. Här erbjudits en stunds samvaro med fika eller enklare måltid, ibland är det också underhållning eller föreläsningar. Vidare håller en seniorvolontär en lunchträff i månaden för ensamma seniorer. Kulturaktiviteter som dans, improvisationsteater och körsång erbjuds som också är hälsofrämjande. Seniorerna ges här möjlighet att utvecklas och lära sig något nytt samtidigt som de är i ett socialt sammanhang och får fysisk träning. Större evenemang erbjuds i Axelsberg med ett blandat utbud som musikunderhållning, föreläsningar och uppträdanden. Här har *Öppen scen* blivit en riktig succé och innehåller seniorerna egna scenuppträdanden. Vidare har det funnits seniordisco och möjlighet att spela kortspelet Canasta. Vilket har blivit mycket populära och hålls av seniora volontärer. Forskningen visar många positiva hälsoaspekter när seniorerna deltar aktivt själva och det stämmer väl överens med enhetens uppdrag om att erbjuda olika hälsofrämjande aktiviteter. Under sommaren deltog enheten vid

invigningen av Sommartorg med aktiviteter. Ensamma seniorerna har erbjudits sommarutflykter till Skultuna bruk och Hägernäs strand. Under sommaren har det även erbjudits bland annat: Introduktion på utegym, umgänge utomhus, promenader med picknick, Tisdags- och IT-café samt lunchträff i Västertorp. Enhetens samarbete med Bio Aspen och Västertorps sim- och idrottshall är uppskattat och ger seniorerna möjlighet att umgås och träna i andra former än vad enheten kan erbjuda. Enheten har även genomfört Ögats dag samt deltagit vid Hälsans dag som är en stadsdelsövergripande hälsodag arrangerat av Äldreförvaltningen.

Enhetens stöd och service som erbjuds är en viktig del för seniorernas och anhörigas välbefinnande och självständighet. Gällande *IT-stöd* har seniorerna vid närmare 830 mötestillfällen fått information och utbildning om hur de kan använda sin smartphone, andra digitala hjälpmedel och tjänster. Information har också givits kring bedrägerier och internetsäkerhet. Två föreläsningar om IT-teknik och digitalisering har genomförts. Under sommaren deltog 148 seniorer i en IT-kurs som hölls av feriearbetande ungdomar. Då fanns även ett IT-café. Undervisning har också skett genom en IT-grupp och IT-drop-in. Det finns ett eftersatt behov hos seniorerna om kunskap på IT-området samtidigt finns en stor vilja att lära sig mer. Stödet är mycket uppskattat och det ger seniorerna en möjlighet för delaktighet i samhället. Gällande *Fixartjänst*, som stödjer och se över seniorers hemmiljö med syfte att förebygga fallolyckor och brandrisk, ligger besöken på samma nivå som föregående år. Över 400 hembesök har gjorts under året varav 90 möten var nybesök. Detta visar att har senioren hittat till Fixartjänst fortsätter de använda tjänsten. För att nå ut till fler seniorer med information är annonsering och biståndshandläggarnas information viktig. Gällande *Syn- och hörselstöd* har 416 personer fått stöd av instruktörerna vid närmare 800 hembesök. Nya personer som fått stöd är 65 % av alla personer som får stöd. 85 % av de personer som önskar stöd tillhör åldersgruppen 85+. Att bemöta personer i en lugn hemmiljö är viktigt för att kunna ge information och träning av hjälpmedel på bästa sätt. Ensamheten är stor bland personerna med funktionsnedsättning och det finns ett stort behov om förståelse och lyhördhet om deras situation. De uttrycker ofta att det endast är syn- och hörselinstruktörerna som förstår dom. Därför är det viktigt med det stöd som ges samt syn- och hörselgrupper, dagsutflykter och föreläsningar som de har erbjudits. Gällande *Anhörigstöd* fortsätter behovet av stöd till de anhöriga öka. Under året har 201 anhörigvårdare haft en djupare ärendekontakt med anhörigkonsulenten, vilket är en ökning med 37% jämfört med föregående år. Nya anhörigvårdare utgör 82 % av de som önskar stöd. De anhöriga upplevs må sämre än tidigare då samtalen har blivit tyngre. Anhöriggrupperna har utökats med målgruppen vuxna barn med en förälder 65+ med kognitiv sjukdom. Totalt har elva anhöriggrupper träffats under året. Olika föreläsningar har också erbjudits till Stockholms stads anhöriga. Genom samarbete mellan anhörigkonsulenterna har det funnits möjlighet till att erbjuda ett utökat utbud av anhöriggrupper samt andra aktiviteter för de anhöriga vilket kan vara stadsövergripande, länsövergripande och ibland även för samtliga anhöriga i Sverige. Anhörigdagen uppmärksammades samt att det erbjöds en sommarutflykt. De seniora anhöriga uppskattar enhetens övriga aktiviteter och tar även ibland med sina närstående. Gällande *Äldrestöd* 45 personer har haft fördjupad ärendekontakt för stöd, råd och vägledning. Vilket är samma nivå som föregående år. Närmare 85% av de som sökte stöd är nya personer. Samarbetet med primärvårdens projekt Senior Connect är avslutat och resultatet visar att enheten endast tagit

emot endast ett fåtal seniorer.

Kvalitet- och utvecklingsarbete

Medarbetarna har haft en genomgång av enhetens rutiner och statistik för aktiviteter, stöd och service som uppdateras löpande. Ett flertal nya aktiviteter har tillkommit under året utifrån behov och önskemål. Inspirationsdagar i Älvsjö har genomförts i aktivitetslokalerna Älvsjö centrum och 46:an Älvsjö. Utvärderingen gällande aktiviteter och lokaler i Älvsjö visar att det tar tid att hitta passande aktiviteter och för seniorerna hittar till platserna samtidigt är det mycket uppskattat av de seniorer som kommer. Enheten arbetar att utveckla Älvsjö fortsätter. Ett årshjul för att uppmärksamma minoriteter har tagit fram vilket kommer utvecklas vidare med passande aktiviteter. Ett nytt samarbete har påbörjats mellan enheten, beställarenheten och primärvården för att kunna erbjuda ett hälsofrämjande samtal till seniorer med mål att minska ofrivillig ensamhet. Även ett samarbete med Tryggt mottagande där de vid deras uppföljningssamtal informerar om enheten har påbörjats. Enheten har vidare haft flera informationsmöten med vårdcentraler och pensionärsföreningar. Ett stort arbete med enhetens folder har genomförts som nu tydligare visualiserar det stora utbud som finns. Foldern har blivit mer tillgänglig för de som inte redan känner till utbudet av aktiviteter samt stöd och service, eftersom den nu innehåller en beskrivning av varje aktivitet. Upplägget av foldern är ändrat till att det är enkelt att se schema för respektive plats, efter önskemål från seniorer. Det finns även en kort presentation vad enhetens uppdrag.

Under året har enheten anställt en hälsopedagog som också har uppdraget att utveckla informationen och hålla i möten med pensionärsföreningar och vårdcentraler. Vidare har en ny syn- och hörselinstruktör anställts då tidigare medarbetare gått i pension.

Kompetensutveckling

Medarbetarna har erbjudits olika föreläsningar och utbildningar som gynnar både enhetens och den egna utvecklingen. Vissa utbildningar har varit obligatoriska utifrån förvaltningens och äldreomsorgens krav samtidigt har det också erbjudits kunskapsinhämtning utifrån verksamhetens och medarbetarnas behov. Övervägande av enhetens medarbetare har genomfört de fem obligatoriska utbildningarna; brand, dataskydd, informationssäkerhet, förebygga hot och våld samt anhörigstöd. Kompetensutveckling kring bemötande av särskilt sårbara grupper - Våld i nära relation och HBTQI personer har också genomförts. En fysiskt Första hjälpen kurs har genomförts. I övrigt har medarbetarna genomfört en mängd olika kompetenshöjande insatser utifrån deras egna kunskapsområden och enhetens behov. Medarbetarna har också utvecklats genom att själva hålla i föredrag, utbildningar och delta i referensgrupper. På Äldreomsorgsdagarna har två medarbetare genomfört föreläsningen *Hälsa och Livskraft*. En medarbetare har deltagit i Äldreförvaltningens referensgrupp som tittat på Stadsmuseet och Medeltidsmuseet åtta filmer med handledningsmaterial. IT-pedagogen har haft föreläsning för medborgarkontoret om IT-teknik och digitalisering samt i ett samarbete stöttat stadsdelens dagliga verksamhet Steget Framåt för att sedan tillsammans skapa en möjlighet till IT-stöd för deltagarna på socialpsykiatrins dagliga verksamhet i Västertorp. Anhörigkonsulenterna och syn- och hörselinstruktörerna har även utbildat omsorgspersonal.

Medarbetarnas delaktighet

Verksamhetens utgångspunkt är att tillvara enhetens medarbetare utifrån kunskaper, erfarenheter och utbildningar. Medarbetarna stödjer bland annat varandra utifrån erfarenhet och kompetens samt har även under året utbildat andra enheter inom olika områden. Medarbetarna har ansvar för sin planering för schemalagda aktiviteter och projekt. Enheten har arbetat för att skapa förutsättningar för medarbetarna att vara delaktiga i verksamhetens kvalitet- och utvecklingsarbete genom olika mötesforum såsom; aktivitets-, kvalitets- och arbetsplatsmöten samt planeringsdagar. Vidare har de deltagit i olika utbildningssatsningar. Medarbetarna skriver sina egna uppföljningsrapporter och årssammanställningar som ligger till grund för de olika rapporterna. Medarbetarna har varit delaktiga i framtagandet av verksamhetsplan, tertiärrapporter samt verksamhetsberättelse. Verksamhetsberättelsen har behandlats på APT den 6 februari 2024.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Nämndmål: Äldre har ett tryggt, hälsosamt och självständigt liv samt en god personcentrerad vård och omsorg

Beskrivning

Äldres hälsa och välbefinnande ska stå i fokus, med utgångspunkt i ett salutogent förhållningssätt, för äldreomsorgens verksamheter och insatser.

Äldreomsorgens förebyggande arbete är viktigt för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering. Äldreomsorgen har 10 mötesplatser varav två aktivitetscenter för alla äldre över 65 år i stadsdelsområdet. Genom Seniorhälsans verksamhet erbjuds ett välorganiserat och brett utbud av olika aktiviteter, och äldreomsorgen fortsätter att utveckla möjligheter till ökat samarbete med pensionärsorganisationerna, föreningar och civilsamhället. Arbetet med hälsa och motion fortsätter att utvecklas i samarbete med vårdcentralerna och för att nå ut till äldre som inte är kända av äldreomsorgen.

Verksamheterna arbetar efter stadens mat- och måltidspolicy med fokus på måltidsmodellen Five Aspects Meal Model (FAMM). Arbetet med maten och måltiden är viktig för att förebygga undernäring samt bibehålla en god hälsa hos de äldre där äldreomsorgens dietist har en viktig roll. I samarbete mellan hemtjänst och primärvårdsrehabiliteringen pågår ett utvecklingsarbete där personal inom hemtjänsten ska bli bättre på att identifiera äldre som löper risk för undernäring. Inom vård och omsorgsboende och servicehus utbildas

sjuksköterskor med särskilt nutritionsuppdrag (SNUD). Matlyftet fortsätter och hemtjänsten kommer utbilda måltidsobservatörer i syfte att förbättra måltidssituationen.

Hemtjänsten fortsätter att utveckla arbetet med att stärka kontinuiteten, bemanningen planeras så att brukaren får hjälp av samma personal så långt som möjligt för att bidra till ökad trygghet och nöjdhet samt att möta kravet på att den fasta omsorgskontakten är en undersköterska. Hemtjänsten arbetar för att Stjärnmärka hemtjänsten och profilera hemtjänsten till målgruppen äldre med psykisk ohälsa och/eller missbruk.

De äldre vid vård- och omsorgsboende ska erbjudas daglig utevistelse, sociala aktiviteter, mötesplatser och kulturupplevelser. För att främja sociala och kulturella upplevelser deltar verksamheterna i stadens satsning på kulturevenemang, ungdomsbesök samt vårdjur på vård- och omsorgsboendena och servicehus. En välfungerande samverkan och korrekt informationsöverföring säkrar en god och nära vård till den enskilde. Det är också en förutsättning för det tvärprofessionella teamarbetet. Vård- och omsorgsboendena och servicehusen ska vidareutveckla teambaserat arbetssätt där olika professioners kompetens tas tillvara och ger bästa möjliga effekt för den enskilde.

Utredningar och behovsbedömningar baseras på den enskildes individuella behov och resurser. Utredningar görs enligt stadens kartläggnings- och bedömningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag inför beslut. Arbetssättet tryggt mottagande för en säker och trygg hemgång efter sjukhusvistelse fortsätter.

Omvårdnadspersonal i äldreomsorgen ska erbjudas möjlighet att vidareutbilda sig för att möta kommande kompetenskrav avseende undersköterskor och vårdbiträden. Undersköterskor erbjuds kompetensutveckling inom geriatrik och demens, sjuksköterskor erbjuds utbildning i geriatrisk specialkompetens. Satsningen på ökade språkkunskaper fortsätter under året. Under året erbjuds och genomförs utbildningsinsatser i bland annat förflyttningsteknik, ergonomi och palliativ vård.

Förväntat resultat

- Äldre känner sig trygga och är nöjda samt är delaktiga i utformandet av sin äldreomsorg.
- Kvinnor och män har en likvärdig äldreomsorg och att hög kontinuitet präglar insatserna.
- Äldre stärks i sin förmåga att leva värdig och självständigt.
- Äldres välbefinnande ökar med god kost och nutrition samt är nöjda med mat- och måltidssituationen.
- Verksamheterna bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete och att hälso- och sjukvården är patientsäker och följs upp systematiskt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämnden ska fortsätta att utveckla arbetet med digitalisering och välfärdsteknik inom äldreomsorgen.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys			
Enheten har uppdaterat det digitala stödet som datorer och telefoner för att kunna möta ställda säkerhetskrav. Uppdatering kommer fortsätta gällande telefonerna då flera medarbetare har gamla telefonmodeller. För seniorerna har IT-stöd erbjudit			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
ett lärande om hur de kan använda sina smartphones, andra digitala hjälpmedel och om olika viktiga digitala tjänster. När det har funnits behovs och har varit möjligt har vissa seniora aktiviteter visats digitalt. Enhetens IT-stöd har i samarbete med Äldreförvaltningen och medborgarkontoret i Älvsjö sett över stadsdelens möjligheter att ge mer information om digitaliseringen till stadsdelens invånare.			
✓ Stadsdelsnämnden ska fortsätta utvecklingsarbetet utifrån stadens Mat- och måltidspolicy med fokus på måltidsupplevelsen och måltidsmiljön.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Enheten har erbjudit seniorer olika aktiviteter med måltidsupplevelser som bland annat lunchträff med social gemenskap, pratcafé och under sommaren olika dagsutflykter.			
✓ Stadsdelsnämnden ska genom äldreomsorgens enhet för förebyggande arbete fortsätta utveckla samverkan för stöd till äldre om hälsa, motion och välmående tillsammans med vårdcentraler och primärvårdens rehabilitering.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Enheten har ett påbörjat ett samarbete tillsammans med beställarenheten och vårdcentraler i stadsdelsområdet för att utveckla samverkan för att nå ensamma seniorer. Ett samarbete med Liljeholmens vårdcentral och deras projektet Senior Connect har funnits under året men är nu avslutat då projektet är avslutat.			
✓ Stadsdelsnämnden ska inom äldreomsorgens verksamheter uppmärksamma nationella minoritetsdagar.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Enheten har tagit fram ett årshjul för att lättare kunna uppmärksamma nationella minoritetsdagar.			
✓ Stadsdelsnämnden ska se över, samordna och utveckla informationen samt det uppsökande arbetet inom äldreomsorgen.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Enheten har arbetat fram en ny och omarbetat folder med förbättrad information om aktiviteter samt stöd och service. Vidare har informationsmöten skett med vårdcentraler och pensionärsföreningar. Samarbete finns med beställarenhet för att aktivt nå seniorer i behov av förebyggande aktiviteter samt stöd och service.			
✓ Stadsdelsnämnden ska stärka och tydliggöra ombudsrollerna i verksamheterna.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Enheten har inga egna ombudsroller i sin verksamhet. Däremot har enhetens anhörigkonsulent arbetat med att stödja ombuden i deras roll som anhörigombud.			
✓ Stadsdelsnämnden ska säkerställa att äldreomsorgens medarbetare får kompetensutveckling kring bemötande av särskilt sårbara grupper - Våld i nära relation och hbtqi+ personer.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Övervägande av medarbetarna har genomfört webbutbildningen Våld i nära relation och deltagit i kurser eller genomfört en digital utbildning om HBTQI.			
✓ Stadsdelsnämnden ska säkerställa kompetensen för de basala hygienrutinerna och att rutiner finns och följs upp.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Enheten har genomfört de basala hygienrutinerna.			

Enhetsmål: Enheten bedriver utvecklingsarbete för att stärka äldreomsorgens förebyggande arbete.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Genom riktade insatser utvecklas äldreomsorgen enheter. Utifrån de, direkta och indirekta, hälsofrämjande insatserna stärks seniorernas välbefinnande och självständighet.

Analys

Enheten mål att stärka äldreomsorgens förebyggande arbete genom utvecklingsarbete uppfylls helt. Äldreomsorgens enheter och andra personalgrupper inom stadsdelen har erbjudits utvecklingsinsatser som råd, stöd, information och utbildningar från enhetens medarbetare. Vidare har föreläsningar getts vid Äldreomsorgsdagarna av enhetens medarbetare. Därutöver har stöd getts till äldreomsorgens enheter genom hantering av vissa bidragsmedel. Genom de riktade insatser, direkta och indirekta, har de olika hälsofrämjande insatserna gett möjlighet för personal att stärka seniorernas och anhörigas välbefinnande och självständighet.

Enhetsstöd

Anhörigstöd Personalutbildning om anhörigstöd och anhörigsamverkan har genomfört under en workshop, heldag, 54 personer deltog bestående av både anhörigombud, administrativa assistenter och chefer från kommunens verksamheter samt personer och chefer från privat hemtjänst och omsorgsboende. Syftet var att inspirera varandra så att alla verksamheter kan genomsyras av ett anhörigperspektiv för att nå målet att stödja anhöriga till en bättre livssituation. Utgångspunkten var det framtagna materialet *Vägledning för anhörigstöd och anhörigsamverkan* som bygger på Stockholms stads program för anhöriga. Vidare har vikarieutbildning om anhörigstöd har givits vid tre tillfällen.

Syn- och hörselstöd Information och utbildning för omsorgspersonal har givits vid 12 tillfällen med sammanlagt 119 deltagare. Stor vikt har lagts för att öka kompetensen om syn – och hörselkunskap. Året utbildningarna har främst handlat om hörselnedsättning och hörhjälpmedel och handhavande av dessa samt bemötande av hörselskadade. Varje utbildningstillfälle är två timmar med en teoridel med följande praktiska övningar med hörapparaterna. Deltagare får också höra hur man hör med en hörapparat. Utbildningarna har varit mycket uppskattade och den vanligaste kommentaren bland deltagarna har varit ”det har jag aldrig hört talas om”. En tydlig ökning av hembesök märks som troligtvis är en följd av personalens ökade kunskap och samtal med seniorerna.

IT- stöd har getts genom implementeringen av sex informationsskärmar med Playipp till Axelsbergs vård- och omsorgsboende av IT-pedagogen. Vidare har ett informationstillfälle om till digitaliseringen givits till Medborgarkontorets personal. IT-pedagogen har påbörjat ett samarbete med stadsdelens dagliga verksamhet Steget Framåt. Tillsammans har de påbörjat en möjlighet skapa ett IT-stöd för deltagarna på socialpsykiatrins dagliga verksamhet i Västertorp.

Övrigt stöd På Äldreomsorgsdagarna, konferens för hela Sveriges äldreomsorg, hölls två föreläsningar om *Hälsa och Livskraft* av två av enhetens medarbetare. Vidare har stöd getts till äldreomsorgens enheter genom hantering av vissa bidragsmedel från ansökan, hantering av inkomna medel till återredovisning.

Enhetsmål: Enheten erbjuder ett hälsofrämjande utbud av aktiviteter samt stöd och service.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Seniorerna känner välbefinnande genom de aktiviteter samt stöd och service som erbjuds. Seniorerna känner inkludering och delaktighet genom det digitala stöd som erbjuds. Äldre vuxna med syn- och hörselnedsättningar känner sin självständighet stärkt genom stödet som erbjuds. Anhöriga till seniorer känner sig stärkta i sin roll genom det stöd som erbjuds.

Analys

De hälsofrämjande sociala-, fysiska- och kulturella aktiviteter som erbjudits är välbesökta, uppskattade och upplevs av seniorerna ge ett ökat välbefinnande på olika sätt. Över 28 000 besökstillfällen för aktiviteter har enheten haft under året. All samvaro och gemenskap i aktiviteterna är viktigt för att kunna minska den ofrivilliga ensamheten. En viktig del i det hälsofrämjande arbetet är också att seniorerna får med sig erfarenheter och kunskaper som de tar med sig efter aktivitet för att fortsätta ha en så bra hälsa som möjligt. Enhetens stöd och service som erbjudits ger möjlighet till välbefinnande, självständighet och ökad delaktighet till både seniorer och anhöriga.

Hälsofrämjande aktiviteter

Att gympa tillsammans på olika sätt är en mycket uppskattade aktivitet. Enheten erbjuder flera varianter av fysisk träning som: senorgympa, soft & lättgympa och cirkelträning. Under varje pass tränas kondition, styrka, koordination, balans och rörlighet utifrån deltagarna förmåga. Gympapassen har även en viktig social funktion då seniorerna pratar mycket med varandra innan, under och efter passen. Att förebygga, stärka och bibehålla funktionen i kroppen är fokus under passen men också att ha kul och skratta tillsammans. I Axelsberg går också många efter passet tillsammans till det fik som finns eller så passar de på att träna i gymmet.

Balans & styrka är en ny träningsform och finns som strong- och softträning. Att träna på balansen för att bibehålla styrkan i underkroppen och minska risk för fall är en viktig del i träningen. Dessa pass är utan musik då det funnits önskemål om det.

Arthroträning är också en ny träningsform. Artros är vanligt bland seniorer och att träna tillsammans underlättar möjlighet att förbättra sin hälsa. Seniorerna säger bland annat att *”Man känner samhörighet med andra som kämpar med samma eländiga leder som en annan. Det känns stärkande”* och *”Jag har ett träningsprogram som är skraddarsytt för mig som jag fått av min fysioterapeut men jag tränar aldrig hemma. Det blir liksom inte av. Nu gör jag det i alla fall en gång- kanske två gånger i veckan”*.

Under hösten erbjöds också en grupp seniorer prova på lungträning. Här fick man träna att stärka andningsmusklerna, öka luftflödet och lungornas elasticitet. Till våren kommer

lungträningen erbjudas i anslutning till Artros-träningen i Älvsjö.

Att träna i gym är också mycket omtyckt och de två gym som finns är välbesökta. Gymmet på Fruängsgården öppnades äntligen i mars efter nedstängning på grund av pandemin. Här erbjuds träning med olika redskap och nu finns en speciell träningscykel som är lättare att använda om man har balanssvårigheter. Gymmet i Axelsberg är också mycket populärt och fylls kontinuerligt på med nya seniorer. Obligatoriska introduktionstillfällen görs alltid med seniorerna innan de får börja träna själva. Syftet med introduktionen är att de ska bekanta sig med gymmet och maskinerna så att det känns tryggt att komma tillbaka för att sedan kunna börja träna själva. Seniorerna får information om redskapen, hur de ställs in och på vilket sätt varje redskap stärker upp olika muskelgrupper. Det finns också möjlighet till enskild introduktion samt om man önskar tips eller hjälp med träningsmaskinerna och sin träning. Många kommenterar att de tycker det är så trevligt att komma till gymmet och träna för att de alltid finns någon att prata med samt att alla är så hjälpsamma om någon är ny och har frågor eller behöver hjälp med något. Många upplever att de känner sig piggare och starkare samt att de känner sig stärkta, både psykiskt och fysiskt. Vid utegymmen i Fruängen, Mälarhöjden och Älvsjö har det under sommaren funnits tillfälle att få en introduktion. Syftet är sänka tröskeln till att våga prova redskapen genom att man tillsammans prova alla redskapen under säkra förhållanden och får vägledning och stöd. Detta har varit uppskattat av seniorerna som berättat att det är inspirerande och tryggt när de vet hur redskapen fungerar och kan passa på med en övning när de är ute på sin promenad.

Andra träningsformer har också erbjudits som Medi Yoga, Qigong och MjukaMoves. Här uttrycker seniorerna att de får lindring av deras olika smärttillstånd, bästa timmen på hela veckan och att deras oro minskas med att sedan träna hemma genom andningsövningarna. Mindfulness, både på plats och digitalt erbjuds också. Taktill massage har erbjudits då beröring är en viktig komponent för att må bra. Massagen ges till de som behöver den mest och är mycket uppskattad som en kommentar visar: *Jag har inte sovit så här bra på många år efter massagen.*

De Må-bra-föreläsningarna som har varit på olika aktivitetsadresser har varit populära. Föreläsningarna har haft olika teman som: vardagsmotion – rörelse vårt livselixir, starka muskler och starkt skelett genom vardagsmotion, må-bra hormoner och ”Vanans makt” – nya vanor som stärker hälsan. Upplevelser från seniorerna har bland annat varit: - ”*Positiva tankar, ny energi, avbrott i vardagen. Se positivt. Röra mig mer. Skratta mer*”, ”*Fått en vana – går i trappor mer och promenerar mycket*” och ”*Bevisade för mig att jag gör rätt. Men man kan alltid bli bättre*”.

Kursen *Min hälsa* har utvecklats från vårens må-bra-grupp och är en ny aktivitet för året. Varje kurs innehåller korta föreläsningar, övningar och diskussioner där deltagarna får information och kunskap hur de kan stärka sin egen hälsa och bibehålla styrka och energi livet ut. Seniorerna uttrycker bland annat att ”*Kursen har gett mig ökad insikt om betydelsen av att ta hand om min kropp och hälsa. Och framförallt kunskap om olika tillvägagångssätt att nå dit och att bibehålla ett friskt leverne. Och att det aldrig är för sent.*”

Hälsohäng är även den en ny aktivitet. För att stärka hälsan hos fler seniorer så träffas man här gång i månaden för inspiration och ökad kunskap. Det är olika teman vid varje tillfälle och

man pratat om månades tema, provar olika övningar och tekniker samt fikar. Aktiviteten ger möjlighet till de seniorer som har gått Min-hälsa-kurs att fortsätta ta hand om sin hälsa.

Danspass, frigörande dans och seniordisco har också erbjudits. Seniorerna på frigörande dansen berättar hur modet har ökat och den egna acceptansen. De tycker att det är så bra att få komma som man är oavsett sinnestillstånd eller fysisk förmåga. Danspasset ger sammanhang och mening om livet utanför är för påfrestande. Seniordisco finns i Axelsbergs och hålls av en volontär. Improvisationsteatergruppen i Axelsberg har besökt gruppen i Gröndal. Det var ett roligt utbyte tyckte alla och seniorerna lärde sig också av varandra. Gruppen i Axelsberg har också dragit till sig några fler män i år. Här uttrycker seniorerna hur viktig det är att deras egen identitet stärks när sjukdomen kommer och hur detta sammanhang håller dem friska och normala.

Seniorhälsans Alla-kan-sjunga-kör är också en förebyggande hälsoinsats som erbjuds. Förutom att man blir lycklig av att sjunga tillsammans, förbättras självkänslan och välbefinnandet, minskar stressen och ångesten samt förbättrar sömnkvaliteten. Det skapar en gemenskap och möjlighet att träffa nya människor. Sång kan också fungera som ett stöd som hjälper personer att hantera eller övervinna mentala hälsoproblem som depression eller posttraumatisk stress. Regelbunden sångräning förbättra också lungkapaciteten och röstkvaliteten. Alla-kan-sjunga-kören uppträdde i år på högtidsdagar såsom 90-års kalas, luciafirande samt vid vår- och julkonsert. Kören började på cirka 10 deltagare och har nu växt till över 55 sångare.

I Shared Reading träffas man i grupp och möts kring korta och inspirerande texter. Genom högläsning med pauser för samtal får man tillsammans texten att växa vilket skapar nya tankar. Seniorerna uttrycker bland annat *"Det här är mitt andningshål. På dagarna tar jag hand om min sjuka man. Jag behöver det här för att orka."* , *"Jag får läsa sådant som jag inte skulle läsa annars. Bra att vi inte analyserar texter utan vi läser och reflekterar. Det är inte "akademiskt" – all kan vara med!"* och *"Gruppen betyder mycket för mig. Sett fram emot läsningen varje vecka."*

Existentiella samtal är samtalsgrupper där man samtalar om livet utifrån olika existentiella teman. Samtalsledaren ser till att seniorerna i lugn och ro turas om att prata och uttrycka tankar och känslor kring olika teman. Utvärderingarna visar till exempel att en senior kände sig låg och deprimerad men efter träffarna var hen lycklig och full av hopp och energi. En annan person uttryckte att man fått utveckla en sorts livstankar där man fått tydliggöra sina tankar och om vad som är viktig i livet. *"På detta sätt kan jag samtala med människor jag inte känner om livets väsentligheter"*. Samtalen har också brutit ensamhet och isolering.

De sociala aktiviteterna utgör en viktig del i det hälsofrämjande arbetet. Matlyftet är en lunchträff och erbjuds i Västertorp. Här samarbetar Seniorhälsan med Lilla skafferiet (dagverksamhet socialpsykiatrin) som lagar och serverar luncherna. Hit kommer både många pigga seniorer och många äldre äldre samt att det tilltalar både män och kvinnor. Under sommaren har Matlyftet flyttat till en restaurang och en volontär har haft ansvaret för aktiviteten. En annan social samvaro erbjuds också på Västertorpsträffen och här utgår man ofta från ett tema som blandas med allsång och olika föreläsningar. Gruppen har också varit på utflykter som Fotografiska museet, Dansmuseet och Riksdagen. För de som inte kan följa

med visas besöken digitalt när det är möjligt. Under sommaren ordnades en bussutflykt till Kastellet i Vaxholm och där seniorer fick ta del av en guidad tur och lunch. Seniorerna har hittat till den sociala samvaron i Fruängens centrum. Här erbjuds också umgänge där man kan prata eller sticka tillsammans blandat med event och föreläsningar. Seniorerna uttrycker att de är så glada över att aktiviteten finns mitt i centrum och är så opretentiös och det bara är att komma och hänga. Här finns också ett flertal volontärer som hjälper till vid behov. I Älvsjö centrum finns samvaro som utvecklats till en enklare lunchträff med skaparverkstad. Flest besökare är det vid evenemang men de som har kommit till den sociala samvaron har verkligen uppskattat att få komma och träffas då de uttrycker att de känner sig ensamma i sin vardag och behöver komma någonstans för att umgås. Här finns också möjlighet till cirkelträning samt att en gång i månaden är det ett evenemang. I Gröndal har det under hösten provats på med social samvaro som uppskattats men som inte kommer fortsätta på grund av omfördelning av resurser. I Långbroberg har det också omfördelats resurser men är nu igång igen. Här finns sittgympan som lockar både män och kvinnor. Den sociala samvaron på eftermiddagen är även den välbesökt och här finns fika och varierande aktiviteter som frågesport och underhållning. Den nya aktiviteten Pratcafé Pratbar i Axelsberg fortsätter efter hösten succé. Målet har varit att göra det möjligt för seniorer som känner sig ensamma att träffa andra seniorer för en stunds gemenskap. Enheten är med en stund i början som stöd för att hjälpa till men sedan träffas seniorerna själva i caféet. Detta är ett samarbete med caféverksamheten som finns i Axelsberg. Kortspelet Canasta har också erbjudits och hålls av en volontär.

Under sommaren har Seniorhälsan erbjudit olika dagsutflykter. Vid två tillfällen erbjöds en dagsutflykt till Skultuna bruk med guidning, lunch och egen tid. Över 80 seniorer deltog i de uppskattade resorna. Till Hägernäs Strand genomfördes 11 resor med liten buss. Närmare 50 seniorer deltog vid dagsutflykt. Vidare har det erbjudits bland annat umgänge utomhus och promenader med picknick. I samarbete med caféet i Axelsbergs har seniorerna erbjudits Tisdags- och IT-café. Här har seniorerna träffats själva för att fika, umgås och träffa nya vänner.

Seniorhälsan deltog vid stadsdelens invigning av Sommartorget i Liljeholmen. Publiken fick prova på improvisation och dansövningar och sedan intervjuades några seniorer om vad de tyckte om Seniorhälsan. Många nya seniorer fick information om Seniorhälsans utbud av aktiviteter samt stöd och service. Till stadsdelens sommarevent, på pontonen vid Liljeholmsbron, visade improvisationsteatern och dansgruppen upp sig vid två tillfällen. Närmare 40 seniorer deltog i aktiviteten och det blev många sköna skratt från både deltagare och de förbipasserande.

Större evenemang förekommer i Axelsberg, minst en gång i månaden, med ett blandat utbud som musikunderhållning, föreläsningar och uppträdanden. *Öppen scen* har blivit en riktig succé och är uppträdanden av seniorerna själva. Här utmanar de sig genom att våga stå på scen och underhålla varandra och efteråt känner de sig både stolta och modiga. Även här visar forskningen att scenuppträdanden kan ha positiva hälsoeffekter för äldre genom förbättrad kognition, ökad fysisk hälsa och ett socialt välbefinnande.

På Bio Aspen kan seniorerna på dagtid gå på bio och äta lunch en gång i månaden till

självkostnadspris. Aktiviteten är välbesökt och enhetens roll är att informera om enheten men också att hjälpa seniorerna till rätta så de känner sig välkomna och att ingen sitter ensam vid lunchen. Aktiviteten är ett samarbete med Bio Aspen och pensionärsorganisationerna PRO och SPF.

Samarbete finns också mellan enheten och Västertorps sim- och idrottshall. Det har ordnats introduktionstillfällen i sim- och idrottshallen med rundvandring och information om simhallens schema och Seniorhälsans program. Alla som kom till introduktionen fick även ett gratis prova-på- tillfälle på träningshallen. Många som kom var intresserade av både sim- och idrottshallen och Seniorhälsans utbud.

Stöd och Service

IT-stöd senior Vid närmare 830 mötestillfällen har seniorerna har fått information och utbildning om hur de kan använda sin smartphone, andra digitala hjälpmedel och tjänster. Information har också givits kring bedrägerier och internetsäkerhet. 50 % av mötestillfällena ges till åldersgruppen 74-84. Könsfördelning för de som önskar stöd är 77 % kvinnor 23 % män. Under året har åldern för stödet ändrats från 65 till 68 år på grund av stadsgemensamma riktlinjer. Under sommaren anordnades 24 IT-kurser, om vardera 2 timmar, där 148 seniorer har undervisats av feriearbetande ungdomar. Detta var ett samarbete med Rookie Startups, ett företag som ger ungdomar meningsfulla feriejobb i kommunen och finansieras av Arbetsmarknadsförvaltningen. Kurserna var mycket uppskattade och lockade till sig många nya deltagare. Under kursperioden fanns även ett IT-café där deltagarna själva umgicks för en stunds gemenskap. Seniorerna har också fått IT-stöd i grupp där de umgåtts och lekt fram kunskaper under avspända former. Även ett IT-café med drop-in-undervisning har genomförts under hösten och har varit ett omtyckt och enkelt sätt att få stöd på. Två föreläsningstillfällen om IT-teknik och digitalisering har erbjudits till seniorerna. Seniorerna uppvisar ett eftersatt behov av kunskap på IT-området och samtidigt en stor vilja att lära sig mer. Seniorerna är oerhört tacksamma för att stadsdelen erbjuder kostnadsfritt IT-stöd och uttrycker ofta en undran om hur de skulle ha klarat sig utan detta stöd.

Fixartjänst Efterfrågan på fixartjänst, som stödjer och se över seniorers hemmiljö med syfte att förebygga fallolyckor och brandrisk ligger på samma nivå som föregående år. Över 400 hembesök har gjorts under året. Nya seniorer som tidigare inte använt tjänsten tidigare var över 90 stycken. Det visar att har senioren än gång hittat till Fixartjänsten så fortsätter man gärna använda stödet. Av de som önskar stöd är könsfördelning 82 % kvinnor och 18 % män . För att nå seniorerna med information om tjänsten är annonsering viktig men även att biståndshandläggarnas delar ut information om stöd och service. Fixartjänsten når även seniorerna genom att delta i gemensamma sociala aktiviteter. Seniorer boende i hus efterfrågar tjänsten mer sällan än de som är boende i lägenhet.

Syn- och hörselstöd Under året har 416 personer har fått stöd av syn- och hörselinstruktörerna. Av dessa var 271 nya personer vilket utgör 65 % av alla personer som får stöd. Närmare 800 hembesök har genomförts samt 27 tillfällen för ”öppen mottagning” där seniorerna kommit för att få stöd med sina hjälpmedel. 85 % som önskar stöd tillhör åldersgruppen 85+ och könsfördelningen är 77 % kvinnor och 23 % män. Att bemöta personer i hemmiljön är viktigt för att kunna ge information och träning av hjälpmedel i lugn miljö. Forskning visar att

hörseln påverkar kognitiva funktioner och orsakar ofrivillig ensamhet så därför är det viktigt att deltagare får ett bra bemötande, delta i gruppverksamheter och att det finns tillgång till moderna möteshjälpmedel för att främja delaktigheten. Det är även viktigt att lyssna med medkänsla och empati då personerna ofta upplever att de inte får någon förståelse eller att det inte finns någon lyhörddhet från sin omgivning för deras funktionsnedsättningar. Att kunna se hela människan skapar tilltro och trygghet och vid träffarna hörs ofta uttryck som: ”Du är den enda som jag kan tala med”, ”Du förstår mig” och ”Jag litar på dig”. Även träffar i syn- och hörselgrupper har erbjudits och utöver att umgås har de fått besök från Sensus studieförbund samt att studiebesök har gjorts till Iris hjälpmedels nya butik. Träffarna är mycket uppskattade då många hörselskadade har svårt att delta i aktiviteter där det finns många deltagare. Vidare har en sommarutflykt genomförts. Ögats dag har också arrangerats med föreläsningar och information om hjälpmedel.

Anhörigstöd Behovet av stöd till anhörigvårdare fortsätter att öka. Under året har 201 anhörigvårdare haft en djupare ärendekontakt med anhörigkonsulenten. Vilket är en ökning med 37 % jämfört med föregående år. 82 % är nya anhörigvårdare som önskar stöd. Könsfördelning av stödet är 77 % kvinnor och 23 % män, vilket motsvarar övriga grupper som önskar stöd. De anhöriga upplevs må sämre än tidigare då samtalen har blivit tyngre. En ny målgrupp som är i behov av anhörigstöd är vuxna barn, 30-50 år, som har en förälder 65+ med kognitiv sjukdom varvid en ny anhöriggrupp har startats under året. Övriga anhöriggrupper riktar sig mot: partners till hemmaboende närstående med kognitiv sjukdom, anhöriga med närstående som flyttat till boende samt en länsövergripande grupp för anhöriga till personer med Lewy Body sjukdom. Under året har elva olika anhöriggrupper genomförts. Anhöriggrupperna är uppskattade som stöd och vid utvärderingen finns det kommentarer som ”Att få träffa andra i liknande situation är mer värdefullt och givande än jag kunde föreställa mig”, ”Jag känner mig inte så ensam i min situation längre, har också fått en ny vän” och ”Får så många bra råd och tips som gör att min vardag känns lättare, som ny kunskap i hur jag ska bemöta min partner”. Föreläsningar som erbjudits till Stockholms stads anhöriga har berört det utmanande anhörigskapet där vikten läggs på kunskap om att uppmärksamma stressrelaterade signaler och egen återhämtning (två tillfällen), CRAFT metoden som ger förhållningsätt och nya strategier till anhöriga med närstående som har en beroendeproblematik (ett tillfälle) och frågestund för anhöriga med Lewy Body sjukdom (digitalt två tillfällen). Genom samarbete mellan anhörigkonsulenterna har det kunnat erbjudas ett utökat utbud av anhöriggrupper samt andra aktiviteter för anhöriga. Ibland är det stadsövergripande, länsövergripande och även ibland med för samtliga anhöriga i Sverige. Anhörigdagen uppmärksammades med en gemensam träff för anhörigvårdarna. Under sommaren genomfördes en utflykt till Sundby gårds vårdshus. Enhetens aktiviteter uppskattas mycket och nyttjas av de seniora anhörigvårdarna och ibland har de även med sig sin närstående.

Äldrestöd 45 personer har haft fördjupad ärendekontakt för stöd, råd och vägledning. Vilket är samma nivå som föregående år. Närmare 85 % av de som sökte stöd är nya personer. Äldrestöd har ingått i projektet ”Senior Connect – Möten för samvaro och hälsa” som drivs av Akademiskt primärvårdscentrum (APC) och Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES). Projektet skulle stimulera gränsöverskridande vård och stöd kopplat till ensamhet i samverkan mellan vårdcentral, kommun och civilsamhälle nära den äldre invånaren.

Vårdcentralens projekt avslutades under året och utvärderingen visar att det endast kom ett fåtal seniorer för frågor om enhetens stöd och aktiviteter. Under hösten har det påbörjats ett samarbete mellan enheten, beställarenheten och vårdcentralerna för att nå seniorer för ett hälsobefrämjande med mål att minska den ofrivilliga ensamheten.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämndmål: Invånarna har tillgång till ett rikt utbud av kultur, fritidsaktiviteter och föreningsliv

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens enheter integrerar kultur i verksamhetens vardagliga arbete. Särskilda medel finns avsatt för detta. Tillgång till kultur spelar en viktig roll för barn och unga som skapar sin identitet. De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, mötesplatser och genom sina organisationer. Förskolan är därför en given mötesplats som kan ge lika möjligheter till deltagande och skapande i enlighet med Stockholm stads kulturstrategiska program. Kulturpengen till förskolan samt stöd i hur arbetet med kultur kan utformas och utvecklas ökar förutsättningarna för att lyckas med intentionen.

Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Barnen i förskolan har ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Unga får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter som riktar sig och är tillgängliga för alla. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civillsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud.

Lokala föreningar har möjlighet att söka verksamhetsbidrag och bidrar på det sättet att utveckla kultur- och fritidsverksamheter i stadsdelsområdet.

Förvaltningen initierar samarbeten som utvecklar och stärker nätverk till och mellan föreningar och deras verksamheter. Bland annat planeras kulturprojekt som i samverkan med föreningar, förskolor, skolor, fritidsaktiviteter bjuder in till samverkan, synliggör aktörerna och stimulerar till samarbete.

Ett utvecklingsarbete pågår för att bygga kontaktytor och samarbeten mellan olika föreningar och verksamheter. Syftet är att utveckla och bredda deltagandet, nå nya målgrupper, öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.

Vid bidragsgivning till föreningar samordnas regler och arbetssätt med stadens andra bidragsgivare för en effektivare handläggning och bättre service. Arbetet pågår för att

tydliggöra och utveckla regler och syfte med bidrag till föreningar samtidigt som en rättssäker process säkerställs och oegentligheter motverkas.

Utifrån Stockholms stads kulturstrategiska program, utvecklar stadsdelsförvaltningen arbetet med att inventera lokalbestånd och behov av lokaler för kultur, fritid och föreningsliv i stadsdelsområdet. Stadsdelsområdets parker är viktiga mötesplatser som ska erbjuda både aktiviteter och rekreation.

Förväntat resultat

- Kultur- och fritidsaktiviteter planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.
- Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.
- Barn på förskola och unga i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
- De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, träffpunkter och genom sina organisationer.
- Boende i stadsdelsnämndens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.
- Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet. samarbete med föreningar och nätverks mellan föreningar och verksamheter utvecklas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämndens äldreomsorg ska erbjuda de äldre kulturella aktiviteter.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Enheten har erbjudit ett brett utbud av kulturella aktiviteter till seniorer på enhetens olika träffpunkter.			

Enhetsmål: *Enheten erbjuder ett rikt utbud av kultur-och fritidsaktiviteter*

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Enheten erbjuder ett varierat utbud av kulturella och hälsofrämjande aktiviteter till vuxna äldre i ordinärt boende.

Analys

Enhetens mål att erbjuda ett varierat utbud av kulturella och hälsofrämjande aktiviteter till vuxna äldre i ordinärt boende uppfylls helt. På enhetens träffpunkter har olika sociala-, kulturella- och fysiska aktiviteter erbjudits för att säkerställa att målet uppfylls.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med en minimal klimatpåverkan

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden arbetar utifrån stadens klimathandlingsplan samt miljöprogrammet i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan sträcker sig fram till slutet av 2023. Stadsdelsnämnden tar med sin handlingsplan ett krafttag vad gäller miljö- och klimatfrågorna, och växlar nu upp arbetet ytterligare i och med skärpta miljö- och klimatmål.

Stadsdelsnämnden arbetar med att kartlägga verksamheternas klimatpåverkan, och tar fram strategier för hur utsläppsminskningar ska ske. De två metoder som främst används är investeringar i utsläppsminskande utrustning och beteendeförändringar.

Klimatinvesteringsmedel söks för de projekt där investering i utsläppsminskande åtgärder inom stadsmiljöverksamhet eller verksamhetslokaler ses som den bästa lösningen. För att åstadkomma beteendeförändringar satsar nämnden på kompetenshöjande insatser i form av bland annat utbildningar i energieffektivt beteende i storkök och hållbara kontor, samt utvecklad intern samverkan om miljö- och klimatfrågor.

När upphandlingen av ny parkentreprenad görs under 2023 ska tydliga miljökrav ställas för att minska nämndens indirekta klimatpåverkan.

Verksamheter som köper in livsmedel ska genom ökad medvetenhet minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska stadsdelsnämnden få ner sina utsläpp från livsmedel ytterligare under 2023. Livsmedelsinköp är stadsdelsnämndens största källa av växthusgaser.

Stadsdelsnämnden kommer att utveckla former för att inkludera civilsamhälle och näringsliv i klimatarbetet i större utsträckning. En del i detta är att arbeta med utökad medborgardialog.

Förväntat resultat

-Stadsdelsnämnden har slutfört samtliga aktiviteter i den lokala miljö- och klimathandlingsplanen.

-Klimatpåverkan från konsumtion har minskat, stadsdelsnämnden är på god väg att bli en fossilbränslefri organisation och klimatanpassningsåtgärder har vidtagits.

-Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin och

matavfall sorteras i alla lokaler där det är möjligt.

-Stadsdelsnämndens energiförbrukning har minskat med en fjärdedel av mandatperiodens mål om en 10 procentig minskning.

-Användningen av plast och engångsartiklar har minskat.

Enhetsmål: Enheten arbetar för en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Enheten arbetar för en fossilbränslefri organisation.

Analys

Enheten har arbetat för en fossilbränslefri organisation och målet uppfylls helt då medarbetarna har färdats miljövänligt mellan olika uppdrag och aktiviteter genom att använda kollektiva färdmedel och elcyklar. Vidare har miljövänliga val vid inköp genomförts samt att material sopsorterats och lämnats för återvinning.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom tilldelad ekonomisk ram

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Nämndens lokalförsörjningsplan tas fram i samband med Underlag för budget 2024-2026. I lokalförsörjningsplanen slås nämndens långsiktiga arbete med lokaler fast, i syfte att tillgodose verksamheternas krav på ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Inriktningen framåt är att hyra lokaler av stadens fastighetsägande bolag. Under 2023 kommer nämnden att öppna en ny förskola om sex avdelningar i kvarteret Zachrisberg nära Årstabergets pendeltågsstation.

Förväntat resultat

- Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.
- Stadsdelsnämnden hyr lokaler som är ändamålsenliga och kostnadseffektiva

Enhetsmål: Enheten bedriver verksamheten inom tilldelade ekonomiska ram

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Enheten bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt vilket innebär:
Budget i balans (ekonomi)
Använda befintliga resurser optimalt och effektivt (ekonomi)
Ha förmåga att nå uppställda mål (effektivitet)

Analys

Enheten uppfyller det ekonomiska målet helt genom att ha bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt sätt och har bedrivit verksamheten inom tilldelad ekonomisk ram. Enheten har budget i balans genom att ekonomin kontinuerligt följts upp genom budgetmöten med controller och avdelningschef. Vidare har samråd med ekonomiavdelningen gjort vid större inköp. Resurserna har även används optimalt och effektivt då enheten har haft en god planering för personalkostnader samt har utnyttjat lokaler kostnadseffektivt genom samarbete med andra enheter inom förvaltningen, andra förvaltningar och föreningar. Enhetens ekonomi finns även som en stående punkt vid AP. Enheten har därmed haft förmåga att nå det uppställda målet om effektivitet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Aktivt Medskapandeindex	94			85	83	83	2023
Analys	Enheten visar en hög nivå på 94 AMI i medarbetarenkäten. Verksamheten arbetar kontinuerligt med utveckling och förbättring. Genom handlingsplaner och diskussioner vid olika mötesformer arbetar enheten vidare för kvarhålla ett fortsatt bra AMI.						
● Sjukfrånvaro	1,8 %			1,9 %	9 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023
Analys	Enhetens frisknärvaro här hög då frånvaron endast är 1,82.						
● Sjukfrånvaro dag 1-14	1,8 %			1,9 %	3,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
Enhetens frisknärvaro är hög då utfallet på korttidsfrånvaron är 1,81.							

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet att ha fokus inom områdena; anställningar, arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap.

Goda och trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar. Rekryteringsprocessen säkerställer att rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med verksamhetens kompetensförsörjningsplan och bemanningsstrategi.

Systematiskt arbete inom arbetsmiljöområdet är ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. En god arbetsmiljö och ett närvarande ledarskap ska säkerställas genom balans mellan uppdrag och resurser, samt ett rimligt antal medarbetare per chef. För skyddsombud och chefer hålls gemensam utbildning i grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete regelbundet.

Att arbeta främjande och förebyggande med friskfaktorer för att sänka sjukfrånvaron och skapa en god social och organisatorisk arbetsmiljö är prioriterat. Friskvård är en viktig del inom arbetsmiljöarbetet för att skapa förutsättningar för medarbetare att må bra. Som personalförmån kan medarbetare i stadsdelsnämnden ta ut friskvård på arbetstid när arbetet och verksamheten så tillåter. Förvaltningen arbetar systematiskt med kort- och långtidsfrånvaro enligt den rehabiliteringsprocess som är gemensam för staden.

Under perioden augusti – november utför alla enheter arbetsmiljöronder som även inkluderar ett avsnitt rörande årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Resultatet av den årliga uppföljningen summeras på avdelnings- respektive nämndnivå och följs upp i samverkansgrupper tillika arbetsmiljökommittéer. Resultatet analyseras och eventuella åtgärder som är gemensamma för en stor del av stadsdelsnämnden samordnas.

Ett aktivt strategiskt kompetensförsörjningsarbete utifrån uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. Varje verksamhet planerar kompetensutvecklingsinsatser och för att bibehålla en kontinuitet i verksamheten och stärka försörjningen av chefer och nyckelkompetenser är det även viktigt med en strategisk successionsplanering. Inom äldreomsorgen kommer den genomförda kartläggningen av formell kompetens ligga till grund för vidare utvecklingsinsatser för att säkerställa kompetensbehovet på kort och lång sikt. Vid rekrytering av chefer är det även

viktigt att de fem kompetenserna i stadens chefsprofil är vägledande i rekrytering och urval.

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Ledarskapet ska vara präglad av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Chefer ska stöttas och stärkas i detta för att på bästa sätt kunna leda sin verksamhet och i det uppmuntra medarbetare att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus.

Chefer som är nya i sin chefsroll, genomgår chefsintroduktion för att få en god grund till vad som förväntas i uppdraget kopplat till personalansvar och att vara arbetsgivarföreträdare. Utvecklingsinsatser för chefer kan även ske genom stadens chefsutvecklingsprogram och upphandlade insatser.

Förväntat resultat

- För de anställningar som ingås ska normen vara tillsvidareanställning på heltid.
- Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.
- Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.
- Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget.

Enhetsmål: Enheten är en god arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Enheten följer Stockholms stads personalpolicy och det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Analys

Enheten arbetar kontinuerligt för att skapa förutsättningar för att vara en god arbetsgivare och erbjuda en god arbetsmiljö genom att följa det systematiska arbetsmiljöarbetet samt stadens personalpolicy. För att klargöra uppdraget och uppnå enhetens mål genomförs olika mötesformer varje månad som arbetsplats-, kvalitets- och aktivitetsmöten. Vidare arbetar enheten utifrån den handlingsplan som gjordes utifrån tidigare gjord arbetsmiljöromd. Enheten har under året haft ett skyddsombud på enheten. Medarbetarsamtal är genomförda och görs en gång per år där medarbetaren har ett tillfälle att prata om sin arbetssituation. För att behålla seniora medarbetare har samtal kontinuerligt genomförts. En ny syn- och hörselinstruktör har anställts då det varit en pensionsavgång. Som ersättning för en tidigare tjänst har även en ny hälsopedagog anställts. Medarbetarna stödjer varandra utifrån erfarenhet och kompetens och det är extra viktigt då enheten får nya medarbetare. Två planeringsdagar är genomförda. Medarbetarenkäten för 2023 visar på ett AMI på 94, gränsvärdet är 83. Medarbetarna har tagit fram handlingsplanerna: Gott Arbeitsklimat samt Lika rättigheter och möjligheter. Dessa har genomförts och utvärderats av medarbetarna med gott resultat.

Medarbetarna har erbjudits olika utbildningar och andra tillfällen för sin utveckling. Vissa utbildningar är obligatoriska utifrån förvaltningens och äldreomsorgens krav samtidigt erbjuds

också utbildningar och föreläsningar utifrån verksamhetens och medarbetarnas behov. Kompetensutvecklingen har också skett genom att medarbetarna delger och stödjer varandra, deltar i referensgrupper och nätverksgrupper samt utbildar personer utanför enheten. Samtliga av de tillsvidareanställda medarbetarna har genomfört de fem obligatoriska utbildningarna; brand, dataskydd, informationssäkerhet, förebygga hot och våld samt anhörigstöd. Kompetensutveckling kring bemötande av särskilt sårbara grupper - Våld i nära relation och HBTQI personer har övervägande av enhets medarbetare genomfört. Enheten blev inte tilldelad medel för HBTQI-diplomering. Syn- och hörselinstruktörerna har utbildat sig genom deltagande i LVI-dagarna (Low Vision International). Övriga föreläsningar och utbildningar som olika medarbetare har genomfört är bland annat: Aktion livräddning, existentiella samtal fördjupning, musik som medicin - en väg till existentiell hälsa, hälsa för äldre personer - balans och stillasittande, dans för patienter och anhöriga, levnadsberättelser och olika utbildningar för ekonomi och program för kommunikation. Kompetensutvecklingen har också skett genom att utbilda andra och delta referensgrupper. På Äldreomsorgsdagarna har två medarbetare genomfört föreläsningen *Hälsa och Livskraft*. En medarbetare har deltagit i Äldreförvaltningens referensgrupp som tittat på Stadsmuseet och Medeltidsmuseet åtta filmer med handledningsmaterial. Syftet har varit att ge seniorerna möjlighet att ta del av museernas utbud digitalt. IT-pedagogen har haft föreläsning för medborgarkontoret om It-teknik och digitalisering samt i ett samarbete stöttat stadsdelens dagliga verksamhet Steget Framåt för att sedan tillsammans skapa en möjlighet till IT-stöd för deltagarna på socialpsykiatrins dagliga verksamhet i Västertorp. Anhörigkonsulenterna och syn- och hörselinstruktörerna har även utbildat omsorgspersonal.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Nämndmål: Stadsdelsnämnden har en hög beredskap i alla verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden utför ett genomgripande arbete för att identifiera och analysera viktiga och samhällsviktiga verksamheter och processer. Stadsdelsnämndens kris-, kontinuitets- och beredskapsarbete är samordnat så att de hänger ihop, är effektivt och känt för de som berörs. Kunskapshöjande insatser inom krisberedskap och civilt försvar genomförs i stadsdelsnämndens verksamheter. Arbetet med krisstödsorganisation fortsätter, i syfte att ge stadsdelsområdets invånare stöd vid kriser. Stadsdelsnämnden avsätter resurser för att implementera de lokala tillämpningsanvisningarna för informationssäkerhet. Stadsdelsnämndens beredskap att hantera kriser och samhällsstörningar stärks genom ett systematiskt planeringsarbete samt övning.

De lokala anvisningarna för informationssäkerhet ska implementeras och alla medarbetare ska känna till hur nämnden arbetar med informationssäkerhet och dataskydd. Detta sker bland annat genom att de obligatoriska utbildningarna genomförs för samtliga medarbetare och genom det nätverk av informationssäkerhets- och dataskyddsambassadörer som finns på förvaltningen.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämndens verksamheter har en hög beredskap inför kommande kriser.
- Risk- och sårbarhetsanalysen är genomarbetad, dynamisk och välkänd för relevanta funktioner.
- Samhällsviktiga verksamheter och de verksamheter som är av vikt för dessa har en kontinuitetsplan som är övad.
- Stadsdelsnämnden har tre permanenta trygghetspunkter.
- Nödvändig information om dataskydd och informationssäkerhet har nått och är begriplig för samtliga medarbetare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Alla medarbetare ska genomgå de obligatoriska utbildningarna om dataskydd och informationssäkerhet	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Samtliga tillsvidareanställda medarbetare har genomfört utbildningen om dataskydd och informationssäkerhet. Enhetens tre timanställda medarbetare har delvis genomfört utbildningarna.			
✓ Samtliga chefer ska genomgå utbildningen i informationssäkerhet och dataskydd som är framtagen för målgruppen	2023-01-01	2023-12-31	
Analys De obligatoriska utbildningarna är genomförda av enhetschefen.			
✓ Samtliga verksamheter ska ta fram en beredskapspärm där rutiner för krishantering ska finnas	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Enheten har påbörjat arbetet beredskapspärmen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Nämndmål: Det sociala preventionsarbetet bidrar till att stadsdelsområdet är tryggt att bo och vistas i

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens socialsekreterare hos polis, trygghetssamordnare, strateg för förebyggande arbete och samverkan samt fältassistenter utgör samordnade funktioner för stadsdelsnämnden som särskilt säkerställer en god samverkan i det förebyggande arbetet. Vad gäller samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) förstärks det operativa arbetet ytterligare. Arbetet med lokala operativa samverkansforum vidareutvecklas liksom förstärkt arbete för samhandlingsplanen mot droger.

Insatserna i den lokala handlingsplanen för att förebygga och motverka att unga blir kriminella följs upp och förbättras vid behov. Samverkansmodellen SIG, social insatsgrupp etableras. Under året deltar stadsdelsnämnden i Socialstyrelsens satsning "Spridning och kunskapshöjande insatser för att motverka normbrytande beteende och återfall i brott".

Stadsdelsområdet erhåller dessutom stadsbidrag för att stärka sociala insatser för barn och unga i utsatta områden där ett särskilt fokus ligger på Solberga och Älvsjö centrum.

Förväntat resultat

- Fler unga väljer ett liv utan missbruk eller kriminalitet.
- Samverkan leder till att ungdomar i behov av stöd, upptäcks tidigt och erbjuds kunskapsbaserade stödinsatser.
- Genom en effektiv samverkan och ett kunskapsbaserat socialt förebyggande arbete blir stadsdelsområdet tryggt att bo, vistas och verka i.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämnden ska arbeta för att minska risken för att sårbara grupper som äldre och funktionshindrade ska drabbas av brott eller utsättas för våld.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Enheten har arbetat kontinuerligt med att delge brottsförebyggande information. I samarbete med förvaltningens trygghetsstrateg har informationsmöten genomförts för seniorerna vid ett flertal tillfällen under året. Informationsmaterial har även delats ut till seniorerna genom att informationsblad finns på träffpunkterna samt genom information på sociala medier.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är öppen, jämställd och demokratisk

Beskrivning

Målet nås genom att Agenda 2030 utgör ett stöd och genomsyrar nämndens verksamhetsarbete med mänskliga rättigheter. Som beskrivs under respektive verksamhetsmål arbetar nämndens verksamheter med de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 genom att vidareutveckla arbetet med barns rättigheter, jämställdhet, jämlikhet och nationella minoriteter. I detta sammanhang kommer nämnden se över och uppdatera handlingsplanen mot rasism och förvaltningens tjänsteutlåtande genomförs både en jämställdhetsanalys och en barnkonsekvensanalys i ärenden där detta är relevant. Arbetet med att nå klimat- och miljömålen sker systematiskt inom de verksamheter där det är möjligt och tryggheten och servicen i stadsdelsområdet stärks och utvecklas genom medborgardialoger.

Äldreomsorgen verkar för att skapa forum för dialog med målgruppen inom särskilda boende samt med seniorerna i den öppna verksamheten. I arbetet för en Äldrevänlig stad pågår ett utvecklingsarbete för samverkan med föreningar och andra aktörer för dialog, informations-, erfarenhets-, och idéutbyte med fokus på det gemensamma arbetet med att tillgodose de äldre medborgarnas behov av socialt innehåll, kultur, hälsa, fritid, vardagsmotion, social delaktighet och samvaro samt medmänskligt stöd.

Medborgardialoger kommer att genomföras för att stärka lokaldemokratin och nämnden ska även utreda möjlighet och genomföra medborgarbudet som ett sätt att utveckla det demokratiska inflytandet. Ett led i det är att arbetet med det lokala utvecklingsprogrammet

ska återupptas och nämndens ambition är att programmet kommer att bidra till ett öppnare och mer inkluderande samtal och möten med stadsdelsområdets invånare.

Stadsdelsnämndens medborgarkontor i Älvsjö ger stöd och samhällsvägledning till stadsdelsområdets invånare. En prioriterad målgrupp är nyanlända. Nyanlända erbjuds samhällsvägledning i samband med inflyttning till stadsdelsområdet via mobil samhällsvägledning. Samhällsvägledarna förmedlar information om var det finns föreningsdrivna aktiviteter som ger möjlighet till språkträning, socialt nätverk och en meningsfull fritid. Utvecklingen av stödet till nyanlända fortgår i samarbete med Arbetsmarknadsnämnden och SHIS där frågor om arbete och bostad har särskilt fokus. Samverkan med föreningar och civilsamhället ska stärkas genom gemensamma aktiviteter på Medborgarkontoret. Vidare planerar medborgarkontoret att införa besöksräkning och genomföra en kundundersökning.

Stadsdelsnämndens parker och grönområden ska i så stor utsträckning som möjligt vara tillgänglighetsanpassade. Nämnden arbetar med att få bort lätt avhjälpna hinder från lekplatser och bevakar tillgänglighetsfrågan i samtliga processer.

Förväntat resultat

- Att nämndens dialoger och inbjudan till deltagande om stadsdelsområdets utveckling ger nämnden tydligare kunskap om invånarnas önskemål och behov
- Att nämndens verksamheter har kunskap om stadens kvalitetsprogram och har stärkt sitt systematiska kvalitetsarbete
- Stadsdelsområdets invånare är nöjda med den service som medborgarkontoret erbjuder.
- Nyanlända som flyttat in i genomgångsbostäder i vårt stadsdelsområde har skaffat eget varaktigt boende.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Enhet : Enheten för utveckling och förebyggande arbete

Enhetschef: Maria Nord Berge

Beloppen anges
i TKr !

	Utfall i bokslut 2023
<i>Intäkter</i>	
Taxor och avgifter	48
Hysesintäkter	19
Bidrag och ersättningar	299
Försäljning av verksamhet	330
Övriga externa intäkter	7 080
<i>Summa intäkter</i>	7 776
<i>Kostnader</i>	
Personalkostnader	7 903
Övriga personalkostnader	143
Lokalkostnader	206
Entreprenader och köp av verksamhet	67
Övriga kostnader	1 657
<i>Summa kostnader</i>	9 976
<i>Summa netto</i>	-2 200
<i>Budget</i>	2 200
<i>Resultat netto</i>	0

Investeringar

Medel för lokaländamål

Övrigt

Systematiskt kvalitetsarbete

Medarbetarna har varit delaktiga i enhetens kvalitets- och utvecklingsarbete genom aktivitets- kvalitets- och arbetsplatsmöten samt planeringsdagar. Medarbetarna har också rapporterat sina egna pågående och planerade aktiviteter samt stöd och service till verksamhetsplanen, tertialrapporter och verksamhetsberättelsen. Där beskrivs även det som utvecklar medarbetaren, deras egna utbildningar, utbildningar som ges till andra enheter och övrigt som utvecklar enheten. Detta ligger till grund för verksamhetens fortsatta utvecklingsarbete.

Medarbetarna har haft en genomgång av enhetens rutiner och statistik för aktiviteter, stöd och service som uppdateras löpande. Ett flertal nya aktiviteter har tillkommit under året utifrån behov och önskemål. Inspirationsdagar i Älvsjö har genomförts i aktivitetslokalerna Älvsjö centrum och 46:an Älvsjö. Utvärderingen gällande aktiviteter och lokaler i Älvsjö visar att det tar tid att hitta passande aktiviteter och för seniorerna hittar till platserna samtidigt är det mycket uppskattat av de seniorer som kommer. Enhetens arbete att utveckla Älvsjö fortsätter. Under sommaren genomfördes dagsutflykter och till hösten hölls Ögats dag och Hälsans dag. Ett årshjul för att uppmärksamma minoriteter har tagit fram vilket kommer utvecklas vidare med passande aktiviteter. Samarbetet med primärvårdens projekt Senior Connect är avslutat och resultatet visar på att enheten endast fått över ett fåtal seniorer. Ett samarbete med biståndsenheten och primärvården för att försöka nå fler seniorer med information och stöd för att kunna minska deras ensamhet har påbörjats under året. Även ett samarbete med Tryggt mottagande där de vid deras uppföljningssamtal informerar om enheten har påbörjats. Enheten fortsätter sitt samarbete med pensionärsorganisationer, föreningar och civilsamhället. Informationsträffar har genomförts med vårdcentraler och pensionärsföreningar. Enheten har ett flertal seniorer som är volontärer och som antingen hjälper till eller själva håller i aktiviteter. Ett stort arbete med enhetens folder har genomförts som nu tydligare visualisera det stora utbud som finns. Foldern har blivit mer tillgänglig för de som inte redan känner till utbudet av aktiviteter samt stöd och service, eftersom den nu innehåller en beskrivning av varje aktivitet. Upplägget av foldern är ändrat till att det är enkelt att se schema för respektive plats, efter önskemål från seniorer. Det finns även en kort presentation om enhetens uppdrag.

Under året har enheten anställt en hälsopedagog som också har uppdraget att utveckla informationen och hålla i möten med pensionärsföreningar och vårdcentraler. Vidare har en ny syn- och hörselinstruktör anställts då tidigare medarbetare gått i pension.

Redovisning av synpunkter och klagomål

Uppdelning	Klagomål/synpunkter/kategorier	Utfall T1	Utfall T2	Utfall VB	Totalt ack. Utfall	Sammanfattning och planerade åtgärder
Beröm	Antal beröm	2		6	8 st	
Från vem har klagomål, synpunkt eller avvikelser inkommit?	Annan (t.ex. okänd)					
	Brukare/patient					
	Medarbetare/verksamhet inom förvaltningen					
	Närstående (anhörig, god man, etc.)					
	Patientnämnden					
	Samverkanspart (ex annan förvaltning, Region Stockholm, Polis)					
	Senior	10		12	22 st	
Vad gällde klagomålet, synpunkten eller avvikelser?	Annat (ange vad i rapporteringsvyn)	3			3 st	
	Bemanning (Kontinuitet, vikarieanskaffning)					
	Bemötande					
	Brister i information (utebliven info, obegriplig info, etc.)					
	Brister i rutiner/utförande av insats eller verksamhet					
	Fråga/idé			1	1 st	
	Fysisk inne- eller utemiljö (ej städad, avsaknad av material etc.)					
	Hantering av personuppgifter					
	Kompetens					
	Teknik, verksamhetssystem och IT-relaterade frågor					
	Tillgänglighet (öppetider, telefontider, fysisk miljö)	5		5	10 st	
	Utebliven/försenad insats eller aktivitet					
Varav antal avvikelser som lett till (ej incidenter som rapporteras i IA)						

Uppdelning	Klagomål/synpunkter/kategorier	Utfall T1	Utfall T2	Utfall VB	Totalt ack. Utfall	Sammanfattning och planerade åtgärder
Återkoppling	Antal klagomål där återkoppling har lämnats	10		6	16 st	
Åtgärder	Antal klagomål där åtgärder vidtagits	3		1	4 st	

Enheten har mottagit 22 synpunkter och klagomål varav samtliga är inlämnade av seniorer.

Synpunkterna är fördelade på området Tillgänglighet med 10 stycken. Dessa berörde önskemål om att öka antal tillfällen eller justera dagar för olika aktiviteter och ändra på gruppernas storlek. Området Annat var tre stycken och handlade om förbättringsförslag som förslag på olika aktiviteter, folder och typ av fika. Till området Fråga/Idé inkom ett önskemål om behov av gymnastik utan störande musik. Området Beröm mottog åtta synpunkter och bestod av hur mycket seniorerna uppskattar aktiviteterna och hur mycket glädje och inspiration det ger dem. Fyra synpunkter har åtgärdats och innebär att ett gympapass återkom, gympa utan musik och ändring i folder och fika. De 16 synpunkter som hade adress återkopplades. Enheten kan utveckla synpunkter och klagomål med att bättre uppmärksamma seniorerna på möjlighet att lämna dessa på olika sätt. Förvaltningen har för tillfälligt ingen folder för synpunkter och klagomål.

Övrigt

Agenda 2030

Enheten har arbetat efter målet *God hälsa och välbefinnande*, mål 3. Enhetens kärnuppdrag har varit att erbjuda ett brett utbud av sociala- kulturella- och fysiska aktiviteter samt ge stöd och service som ger möjlighet att stärka hälsan och öka välbefinnandet. Enheten samverkar även med idrottsförvaltningen genom Västertorps sim- och idrottshall för att delge seniorer information och möjligheter om olika aktiviteter.

Enheten har arbetat efter målet Jämställdhet, mål 5. ”Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser”, Stockholm stad. En viktig del i enhetens arbete med jämställdhet och ojämlikheter och uppdraget av aktiviteter, stöd och service är att försöka skapa en inkluderande kultur, så att alla kan känna sig välkomna. Enheten könsuppdelade statistik säger inte allt då det viktigaste inte är den procentuella könsfördelningen utan hur jämställdheten ser ut. Däremot kan en jämnare könsfördelning vara med och skapa förutsättningar för ökad jämställdhet. Generellt är fördelningen av de kvinnor och män som tar emot enhetens erbjudande cirka 80/20. Däremot är könsfördelningen för gymträning omkring 60/40. Detta avspeglar även den kultur och de normer som finns i samhället.

Som exempel ägnar kvinnor sig i något större utsträckning åt kultur än män, enligt rapporten Kulturvanor 2022. För att skapa en mer jämlik fördelning tar enheten emot idéer och förslag från seniorerna, tittar på olika behov och försöker att erbjuda ett brett utbud av aktiviteter.